

Grupa Kapitałowa

BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Skonsolidowany raport roczny
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018
sporządzony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej

Spis treści

Skonsolidowany raport roczny zawiera następujące elementy:

❖ Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2018 roku	3
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej BSC zakończone	4
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2018 roku	6
❖ Skonsolidowane sprawozdanie przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2018 roku	7
❖ Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2018 roku	8
❖ Noty objaśniające roczne skonsolidowane sprawozdanie	9

Janusz Schwark

Prezes Zarządu

Arkadiusz Czysz

Wiceprezes Zarządu

Andrzej Baranowski

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 18 marca 2019 roku

A. WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	dane od 01.01.2018 do 31.12.2018	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017	dane od 01.01.2018 do 31.12.2018	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody netto ze sprzedaży	222 259	220 990	52 089	52 063
Zysk (strata) ze sprzedaży	25 728	27 136	6 030	6 393
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	29 056	30 414	6 810	7 165
Zysk (strata) przed opodatkowania	29 204	31 268	6 844	7 366
Zysk (strata) netto	23 687	25 330	5 551	5 967
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	23 673	25 292	5 548	5 958
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	23 218	59 833	5 441	14 096
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-23 532	-37 012	-5 515	-8 720
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-11 829	-8 395	-2 772	-1 978
Przepływy pieniężne netto – razem	-12 143	14 426	-2 846	3 399
Aktywa/Pasywa razem	319 679	308 624	74 344	73 995
Aktywa trwałe	173 187	155 208	40 276	37 212
Aktywa obrotowe	146 492	153 416	34 068	36 782
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	271 861	257 799	63 223	61 809
Zobowiązania razem	47 103	49 894	10 954	11 962
Zobowiązania długoterminowe	20 593	22 621	4 789	5 424
Zobowiązania krótkoterminowe	26 510	27 273	6 165	6 539
Liczba akcji (tys. szt.)	9 808	9 808	9 808	9 808
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	2,42	2,58	0,56	0,62
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	27,72	26,28	6,45	6,30

Zastosowane do przeliczeń kursów EUR 31.12.2017 31.12.2018
 Kurs średni arytmetyczny okresu - 4,2447 4,2669
 Kurs ostatniego dnia okresu sprawozdawczego - 4,1709 4,3000

**B. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BSC
DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A. ZA 2018 ROK**

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Noty	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	7	222 259	220 990
- w tym sprzedaż towarów	7	666	103
Pozostałe przychody operacyjne	8	5 216	4 751
Razem przychody z działalności operacyjnej		227 475	225 741
Zmiana stanu produktów		-10 474	4 798
Zużycie materiałów		128 748	112 433
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami		39 584	36 047
Usługi obce		23 680	24 936
Amortyzacja		12 240	13 255
Pozostałe koszty		4 028	3 760
Wartość sprzedanych materiałów i towarów		613	98
Razem koszty działalności operacyjnej	9	198 419	195 327
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		29 056	30 414
Zysk na nabyciu okazjonalnym		-	-
Przychody finansowe	10	675	1 178
Koszty finansowe	10	527	324
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		29 204	31 268
Podatek dochodowy	11	5 517	5 938
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		23 687	25 330
Działalność zaniechana			
Strata netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto	12	23 687	25 330
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		23 673	25 292
Udziałom niesprawującym kontroli		14	38
Inne całkowite dochody (netto)			
Całkowite dochody ogółem		23 687	25 330
Przypadające:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		23 673	25 292
Udziałom niesprawującym kontroli		14	38

ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Zysk netto/dochód netto	23 687	25 330
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,42	2,58
- z działalności kontynuowanej	2,42	2,58
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	23 687	25 330
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,42	2,58
- z działalności kontynuowanej	2,42	2,58
- z działalności zaniechanej	-	-

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	169 502	151 722
Wartości niematerialne	16	1 790	1 688
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 895	1 798
Pozostałe aktywa		-	-
Aktywa trwałe razem		173 187	155 208
Aktywa obrotowe			
Zapasy	17	48 064	37 224
Należności z tytułu dostaw i usług	18	55 409	55 400
Należności z tytułu podatku dochodowego	18	-	91
Pozostałe należności	18	21 156	1 847
Aktywa finansowe	19	5 970	30 843
Środki pieniężne	20	15 660	27 803
Pozostałe aktywa	21	233	208
Aktywa obrotowe razem		146 492	153 416
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Aktywa razem		319 679	308 624

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	23	9 808	9 808
Kapitał zapasowy	23	231 272	215 787
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	23	2 544	2 348
Zyski zatrzymane	23	28 237	29 856
Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		271 861	257 799
Kapitał przypadający udziałom niesprawnym kontroli		715	931
Kapitał własny razem		272 576	258 730
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	4 695	7 094
Inne zobowiązania finansowe	25	-	130
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		13 756	13 230
Rezerwy na świadczenia emerytalne		199	230
Pozostałe rezerwy	27	-	-
Pozostałe zobowiązania		-	-
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	1 943	1 937
Zobowiązania długoterminowe razem		20 593	22 621
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	1 520	1 828
Inne zobowiązania finansowe	25	148	213
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26	14 716	16 964
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	873	290
Pozostałe zobowiązania	26	6 645	4 804
Pozostałe rezerwy	27	2 608	2 812
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	-	362
Zobowiązania krótkoterminowe razem		26 510	27 273
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży			
Zobowiązania razem		47 103	49 894
Pasywa razem		319 679	308 624

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	29 204	31 267
Zysk na okazjonalnym nabyciu Grupy	-	-
Amortyzacja	12 241	13 255
Odsetki	-444	-319
Różnice kursowe	-319	-735
Wynik z działalności inwestycyjnej	68	107
Należności handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-299	18 668
Zapasy - zmiana stanu	-10 840	491
Pozostałe aktywa i przychody przyszłych okresów - zmiana stanu	-194	754
Zobowiązania handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-1 446	255
Rezerwy - zmiana stanu	-169	912
Inne korekty	-	7
Podatek dochodowy – zapłacony	-4 584	-4 828
Przepińwy pieniężne netto z działalności operacyjnej	23 218	59 833
Przepińwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Odsetki	699	610
Wpińwy ze zbycia inwestycji (akcji i obligacji)	49 761	-
Wpińwy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	686	92
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	-49 791	-6 869
Udzielone pożyczki	-	-3
Zwrócone pożyczki	3	6
Wydatki na zakup akcji i obligacji	-24 890	-30 848
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-23 532	-37 012
Przepińwy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-9 807	-6 178
Wydatki na zakup papierów wartościowych	-35	-
Spłata pożyczek i kredytów bankowych	-1 704	-1 615
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-76	-312
Zaciągnięcie kredytów bankowych	50	-
Odsetki	-257	-290
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-11 829	-8 395
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-12 143	14 426
Saldo otwarcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	27 803	13 377
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Saldo zamknięcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	15 660	27 803

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Kapitał podstawowy		
Stan na początek okresu	9 808	9 808
Podwyższenie kapitału	-	-
Stan na koniec okresu	9 808	9 808
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	215 787	195 618
Podział zysków zatrzymanych	15 485	20 169
Emisja akcji	-	-
Stan na koniec okresu	231 272	215 787
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej		
Stan na początek okresu	2 348	2 348
Zwiększenie zaangażowania w jednostce zależnej	196	-
Stan na koniec okresu	2 544	2 348
Zyski zatrzymane		
Stan na początek okresu	29 856	30 912
Wypłata dywidendy	-9 807	-6 179
Kapitał zapasowy	-20 049	-24 733
Korekty	-	-
Wynik finansowy netto	23 673	25 292
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	4 564	4 564
Stan na koniec okresu	28 237	29 856
Kapitał przypadający udziałom niesprawującym kontroli		
Stan na początek okresu	931	893
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	-230	-
Wynik przypadający na udziały niekontrolujące	14	38
Stan na koniec okresu	715	931
Kapitał własny razem		
Stan na początek okresu	258 730	239 579
Stan na koniec okresu	272 576	258 730

WYBRANE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Podstawowe informacje o jednostce dominującej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej związanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Grupa Kapitałowa BSC Drukarnia Opakowań S.A. („Grupa”) składa się z jednostki dominującej BSC Drukarnia Opakowań S.A. oraz spółek zależnych BSC Pharmacenter sp. z o.o., POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowane oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.

W okresie obrotowym członkami Zarządu jednostki dominującej byli:

- Janusz Schwark - Prezes Zarządu,
- Andrzej Baranowski - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- Arkadiusz Czyst - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

W analizowanym okresie nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W okresie obrotowym członkami Rady Nadzorczej jednostki dominującej byli:

- Hans Christian Bestehorn,
- Stephan Bestehorn,
- Michael Mehring,
- Frank Ohle,
- Krzysztof Kaczmarczyk,
- Jarosław Wesolek,
- Andrzej Borowiński (do dnia 29 maja 2018 roku).

W analizowanym okresie miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej. W dniu 29 maja 2018 roku wygasł mandat członka Rady Nadzorczej Pana Andrzeja Borowińskiego wskutek śmierci.

Na dzień sporządzenia sprawozdania struktura akcjonariatu jednostki dominującej przedstawiała się w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Łączna wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale podstawowym	Liczba głosów	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Colorpack Verpackungen mit System GmbH	3 599 300	3 599	36,70%	3 599 300	36,70%
Rockbridge TFI S.A.	1 629 236	1 629	16,61%	1 629 236	16,61%
JS Holding Sp. z o.o.	1 231 494	1 232	12,56%	1 231 494	12,56%
Green Place S.A.	1 134 586	1 135	11,57%	1 134 586	11,57%
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	721 614	722	7,36%	721 614	7,36%
POZOSTALI	1 491 286	1 491	15,21%	1 491 286	15,21%
Razem	9 807 516	9 808	100,00%	9 807 516	100,00%

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej związanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

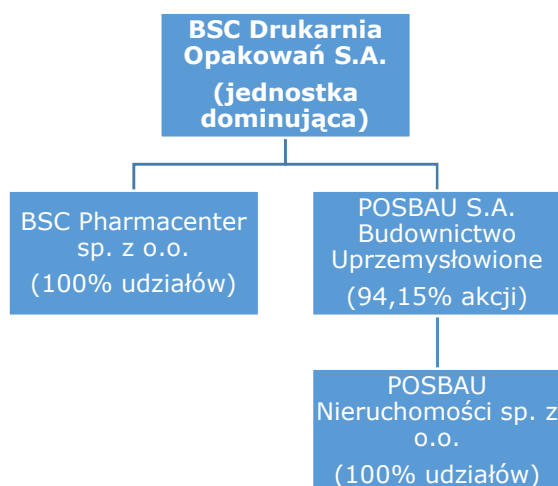
Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Grupa Kapitałowa BSC Drukarnia Opakowań S.A. („Grupa”) składa się z jednostki dominującej BSC Drukarnia Opakowań S.A. oraz spółek zależnych BSC Pharmacenter sp. z o.o., POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowane (dalej POSBAU S.A.) oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.

Struktura Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

Siedzibą BSC Pharmacenter sp. z o.o. jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000212672.

Czas trwania działalności BSC Pharmacenter sp. z o.o. jest nieograniczony.

Podstawowa działalność BSC Pharmacenter sp. z o.o. obejmuje:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

W miesiącu maju 2015 roku jednostka dominująca objęła na podstawie zawartych umów nabycia akcji POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione (POSBAU S.A.) kontrolę nad POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz pośrednio POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. będącą spółką, w której POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione posiada 100% udziałów. Siedzibą obu spółek jest Poznań, ulica Żmigrodzka 41-49. Spółki są zarejestrowane w Polsce i aktualnie wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerami:

- POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione – KRS 0000064088 ,

- POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.- KRS 0000471927

Czas trwania działalności tych spółek jest nieograniczony.

Obecnie podstawowa działalność POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione obejmuje wynajem i działalność hotelarską.

Podstawowa działalność POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. obejmuje wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Podstawowe informacje na temat jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
BSC Pharmacenter sp. z o.o.	Poznań	Poligraficzna	100,00%	Metoda pełna
POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione	Poznań	Wynajem, budownictwo	94,15%	Metoda pełna
POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.	Poznań	Wynajem	94,15%	Metoda pełna

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Roczne sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych spółek POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. zostały włączone do konsolidacji od momentu nabycia kontroli nad tymi spółkami.

3. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone jest w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane finansowe zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

5.1. Oświadczenie o zgodności oraz ogólne zasady sporządzania

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U.).

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

5.2. Oświadczenia Zarządu

5.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Zarząd Jednostki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

5.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że B-THINK AUDIT sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu jako podmiot uprawniony do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

5.3. Przyjęte zasady rachunkowości oraz zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

MSSF 9

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku. Nowy standard wprowadza zmienione kategorie aktywów finansowych i istotną zmianę w zakresie pomiaru utraty wartości aktywów finansowych.

Od 1 stycznia 2018 Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do jednych z kategorii;

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Grupa jako aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki, pozostałe należności finansowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych w odróżnieniu od aktualnie stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych. Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w sprawozdaniu

finansowym Jednostki, które podlega nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług. W zakresie oceny ryzyka kredytowego Grupa dokonała analizy tworzenia odpisów na należności i zastosowała uproszczone podejście, które zakłada że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie ekspozycji.

Grupa zastosowała MSSF 9 bez przekształcania danych porównawczych.

Grupa nie odnotowała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny.

Zgodnie z MSSF 9 Grupa dokonuje odpisów wartości należności zgodnie z koncepcją straty oczekiwanej. Grupa korzysta z macierzy odpisów do kalkulacji utraty wartości należności. Matrycę odpisów Grupa opracowała na podstawie:

- danych historycznych dotyczących terminowości zapłat przez kontrahentów zgodnie z ustalonymi z nimi terminami płatności,
- ustalenia współczynników oczekiwanej straty kredytowej dla poszczególnych okresów życia należności, na podstawie wewnętrznej oceny.

MSSF 15

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku. MSSF 15 wprowadził nowy 5-etapowy model, który powinien być wykorzystany do rozpoznawania umów skutkujących przychodami z wyłączeniem umów objętych zakresem innego standardu. Zgodnie z nowym standardem Grupa stosuje pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokości. Zakłada on, iż przychody powinny być ujęte wówczas (oraz w jakim stopniu), gdy Grupa przekazuje klientowi kontrolę nad usługami czy towarami, oraz w kwocie do jakiej Grupa oczekuje być uprawniona.

Dotychczas stosowane przez Grupę rozwiązania w zakresie ujmowania przychodów ze sprzedaży są zgodne z MSSF 15.

Wdrożenie z dniem 1 stycznia 2018 roku MSSF 15 nie miało istotnego wpływu na jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki.

Standardy opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące.

Nowe standardy i interpretacje wchodzące w życie po dniu bilansowym

Pewne nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które nie są jeszcze obowiązujące dla okresów sprawozdawczych kończących się 31 grudnia 2018 roku, nie zostały uwzględnione do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

MSSF 16

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, różniąc leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji MSSF 16 nie wywierał istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa była stroną jednej umowy najmu powierzchni magazynowej. Zastosowanie MSSF 16 spowodowałoby ujęcie na dzień 31 grudnia 2018 roku rzeczowych aktywów trwałych oraz zobowiązania leasingowego w łącznej kwocie 1 676 tys. zł. Zastosowanie MSSF 16 spowodowałoby, iż kwota czynszu miesięcznego w wysokości 60 tys. zł pomniejszałaby zobowiązanie finansowe, a w części odnoszona byłaby na koszty odsetek, natomiast wartość zidentyfikowanych aktywów trwałych podlegałaby amortyzacji przez okres trwania umowy. Umowa najmu zawarta została na okres do dnia 7 lipca 2021 roku.

Nowe standardy i regulacje oczekujące na zatwierdzenie do stosowania w Unii Europejskiej

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE,
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem, a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metoda praw własności),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia Pracownicze” – obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: „Definicja Materiału” (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),,
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacji nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę w bieżącym okresie.

6. Stosowane zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia, za wyjątkiem połączeń pod wspólną kontrolą które są rozliczane metodą łączenia udziałów. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmują się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku, gdy suma przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej (w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami) jest niższa od kwoty netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań rozpoznawany jest zysk z okazynego nabycia. Stanowi on różnicę między wartościami wskazanymi powyżej i podlega niezwłocznie ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z okazynego nabycia w pozycji „Zysk na nabyciu okazynym”.

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki kosztu przejęcia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejęcia.

Wartość firmy wynikająca z przejęcia ujmują się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wartość firmy ujmują się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmują się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

Udziały niesprawującym kontroli w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały nieprawujące kontroli składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niesprawujące kontroli w zmianach w kapitale własnym poczynszy od daty połączenia.

Po przejściu kontroli i zastosowaniu rachunkowości przejęcia wszelkie późniejsze transakcje dotyczące udziałów w jednostce zależnej zawarte między jednostką dominującą a udziałowcami niesprawującymi kontroli (dotyczy to zarówno transakcji przejęcia, jak i zbycia niepowodujących utraty kontroli) zgodnie z MSSF 10 rozlicza się jako transakcje kapitałowe.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

Grupa stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do pojedynczych umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia).

Wymogi identyfikacji umowy z klientem

Umowa z klientem spełnia swoją definicję, gdy zostaną spełnione wszystkie następujące kryteria: strony umowy zawarły umowę i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków; Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane; Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane; umowa ma treść ekonomiczną oraz jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi, które można wyodrębnić.

Określenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które –zgodnie z oczekiwaniem Grupy –będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot. Do oszacowania wynagrodzenia zmiennego Grupa zdecydowała o zastosowaniu metody wartości najbardziej prawdopodobnej dla kontraktów z jednym progiem wartościowym oraz metody wartości oczekiwanej dla kontraktów, w których występuje więcej progów wartościowych, od których przyznawany jest klientowi rabat.

Alokacja ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które –zgodnie z oczekiwaniem Grupy –przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Ujęcie przychodów w momencie spełniania zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi (klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów). Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia

Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że Grupa otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo Akcjonariuszy do otrzymania płatności. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów - wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wypływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji przychodów przyszłych okresów i odnosi w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w okresie, w którym są należne.

Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Grupie ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Opodatkowanie

Podatek dochodowy Grupy obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od bilansowego zysku (straty) netto o wyłączenia o wyłączenia przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis. Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

Wartość godziwa

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- a) na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- b) w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- a) Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- b) Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- c) Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez

ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat,
- maszyny i urządzenia od 3 do 7 lat,
- środki transportu od 5 do 7 lat,
- pozostałe środki trwałe od 3 do 10 lat.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie od 2 do 20 lat,
- prace rozwojowe 5 lat,
- znaki towarowe 50 lat,
- prawa majątkowe 5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zgodnymi z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.

Jeżeli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie określenia jako nieściągalne. Odpis na należności nieściągalne oszacowywany jest wówczas, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych. W zakresie oceny ryzyka kredytowego Spółka dokonała analizy tworzenia odpisów na należności i zastosowała uproszczone podejście, które zakłada że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie ekspozycji.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz na lokatach krótkoterminowych o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Rozliczenia międzyokresowe czynne, wykazywane w pozycji „Pozostałe aktywa”

W ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów na dzień bilansowy wykazywane są aktywowane kwoty wydatków poniesionych w danym roku obrotowym a dotyczących następnych okresów sprawozdawczych. Ich wartość została wiarygodnie określona i spowoduje w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

Aktywa finansowe

Spółka zalicza swoje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Kwalifikacja dłużnych aktywów finansowych do odpowiedniej kategorii zależy od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Aktywa wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie – są to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a charakterystyka umowy dotyczącej tych aktywów finansowych przewiduje powstawanie przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek. Spółka do wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie stosuje metodę efektywnej stopy procentowej. Należności z tytułu dostaw i usług po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazywane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – są to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż aktywów finansowych, a charakterystyka umowy dotyczącej tych aktywów finansowych przewiduje powstawanie przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych stanowiącym instrument kapitałowy, dla którego zastosowano opcje wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – są to wszystkie pozostałe aktywa finansowe. Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako

wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały. Zyski lub straty wynikające z wyceny pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują również przychody z tytułu odsetek i dywidendy.

Instrumenty finansowe zabezpieczające

Instrumenty finansowe zabezpieczające - są to instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające. Instrumenty finansowe zabezpieczające podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten wynik finansowy. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Kapitały

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki dominującej według wartości nominalnej akcji. Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad wartością nominalną akcji pomniejszonej o koszty bezpośrednio związane z wyemitowaniem akcji wykazywana jest w osobnej pozycji bilansu. Kapitał zapasowy tworzony jest m.in. z odpisów z czystego zysku rocznego jednostek w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej 1/3 kapitału zakładowego.

Niepodzielony wynik finansowy - w pozycji tej prezentowane są skumulowane, zatrzymane zyski i straty wypracowane przez Grupę w okresach poprzednich oraz wynik okresu bieżącego.

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą spłacenia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Wycena krótkoterminowych zobowiązań odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

✓ **Klasyfikacja umów leasingu**

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Po dokonaniu takiej analizy Zarząd stwierdził, że Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, które zdaniem Zarządu zgodnie z MSR 17 „Leasing” spełniają warunki umów leasingu finansowego.

✓ **Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy**

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według obowiązujących przepisów będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

✓ **Stawki amortyzacyjne**

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Grupa weryfikuje corocznie okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

✓ **Rezerwy na świadczenie pracownicze**

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze korzystając z metod aktuarialnych. Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne i rentowe oraz niewykorzystane urlopy – szacowane są przy zastosowaniu prognozowanych uprawnień Grupy. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

✓ **Odpis aktualizujący należności**

Grupa dokonała aktualizacji wartości należności, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu przeterminowanych należności i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Odpisy na

należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Zasadą nadrzędną jest tworzenie odpisu aktualizującego w wysokości 100% dla należności przeterminowanych powyżej 365 dni po uwzględnieniu informacji odnośnie istniejących zabezpieczeń. Szacując odpisy aktualizujące należności na dzień 31 grudnia 2016 roku uwzględniono także indywidualne zagrożenia w spłatach dla poszczególnych kontrahentów

✓ **Odpis aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz zapasy**

Grupa przeprowadziła analizę każdego aktywa mającą na celu sprawdzenie wystąpienia przesłanek ryzyka utraty wartości. W celu określenia wartości użytkowej Zarząd jednostki dominującej szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Biorąc pod uwagę, aktualną sytuację Grupy, faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy. Grupa dokonała weryfikacji, podczas której dokonała aktualizacji wartości zapasów, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu sprzedaży zapasów zalegających i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

✓ **Wartość godziwa instrumentów finansowych**

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Jednostki dominującej. Zarząd Jednostki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

7. Przychody z działalności operacyjnej

7.1. Struktura terytorialna

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
- kraj	187 559	182 150
-poza kraj	34 700	38 840
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	222 259	220 990
w tym towary	666	103

7.2. Przychody ze sprzedaży wg branż

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
A. Opakowania, usługi poligraficzne i towary	218 062	215 943
Opakowania dla branży kosmetycznej	122 028	118 652
Opakowania dla branży spożywczej	59 970	67 229
Opakowania dla branży farmaceutycznej	13 991	11 573
Opakowania pozostałe branże	21 407	18 391
Towary	666	98

B. Pozostałe niezwiązane z podstawową działalnością	4 197	5 047
Wynajem	2 484	2 393
Usługi budowlane	-	-
Usługi hotelarskie	1 713	2 654
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem (A+B)	222 259	220 990

8. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	40	178
Dotacje	342	498
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	4 834	4 075
- sprzedaż złomu i odpadów użytkowych	2 759	2 815
- rozliczenie PPO dotyczących środków trwałych sfinansowanych ze środków ZFRON	-	132
- wykrojniki	542	470
- dzierżawa	31	25
- rabaty na środki trwałe	84	84
- różnice inwentaryzacyjne	183	-
- usługi logistyczne, przeterminowane zobowiązania	332	242
- otrzymane odszkodowania	523	259
- rozwiązane rezerwy	238	-
- inne przychody operacyjne	142	48
Pozostałe przychody operacyjne, razem	5 216	4 751

Podstawową pozycję pozostałych przychodów operacyjnych stanowią przychody z tytułu sprzedaży makulatury i wykrojników. Poza tym Grupa uzyskuje dotacje do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych .

9. Koszty działalności operacyjnej**9.1. Struktura kosztów**

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Amortyzacja	12 240	13 255
Zużycie materiałów i energii	128 748	112 433
Usługi obce	23 680	24 936
Podatki i opłaty	1 478	1 605
Wynagrodzenia	31 419	28 383
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	8 166	7 664

Pozostałe koszty rodzajowe	660	682
Koszty według rodzaju, razem	206 391	188 958
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	206
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	1 889	1 268
- niezawinione niedobory i likwidacje	1 453	887
- amortyzacja nieplanowa- likwidacja budynków i budowli	119	78
- inne koszty operacyjne	167	237
- odszkodowania	94	-
- rezerwa na zobowiązania, należności przeterminowane	56	66
Koszt własny sprzedaży towarów	613	98
Zmiana stanu produktów	-10 474	4 798
Koszty działalności operacyjnej	198 419	195 328

W strukturze kosztów rodzajowych w Grupie dominują, w związku z produkcyjnym charakterem prowadzonej działalności gospodarczej, koszty zużycia materiałów i energii oraz koszty pracy. W roku 2018 stanowiły one odpowiednio 62% i 19% kosztów rodzajowych ogółem.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje przede wszystkim niezawinione niedobory i likwidacje zapasów oraz likwidacje środków trwałych.

10. Przychody i koszty finansowe

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Przychody finansowe	675	1 178
- z tytułu odsetek	675	612
- z tytułu różnic kursowych	-	566
- tytułu sprzedaży inwestycji	-	-
Zysk na okazjonalnym nabyciu	-	-
Koszty finansowe	527	324
- z tytułu odsetek	257	324
- z tytułu różnic kursowych	270	-
Przychody (koszty) finansowe netto	148	854

Najistotniejszą pozycję przychodów finansowych stanowią odsetki od lokat.

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej korygują przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej.

10.1. Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, w których zostały ujęte różnice kursowe

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Przychody ze sprzedaży	37	-1 103
Koszty działalności operacyjnej	195	254
Koszty, przychody finansowe	-270	566
Razem	-38	-283

11. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Bieżący podatek dochodowy:	5 090	4 406
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	5 090	4 405
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat	-	1
Odroczony podatek dochodowy:	427	1 531
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	427	1 531
Podatek odroczony związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5 517	5 937

Najistotniejszymi tytułami, od których Grupa tworzy aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku są:

- środki trwałe – różne stawki amortyzacyjne,
- różnice kursowe – dodatnie, ujemne,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- odpisy aktualizujące należności,
- wartość godziwa środków trwałych na dzień objęcia kontroli.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie tworzyła podatku odroczonego, którego skutki byłyby odnoszone bezpośrednio na kapitał własny. Na dzień 31.12.2015 Jednostka dominująca utworzyła aktywo od strat podatkowych spółki zależnej w łącznej kwocie 462 tys. zł. Na dzień 31.12.2018 Jednostka dominująca zmniejszyła aktywo do kwoty 182 tys. zł. co zdaniem Zarządu Jednostka zależna jest w stanie wykorzystać w odpowiednich okresach rozliczeniowych, jednakże z racji zależności wyników w kolejnych latach od zdarzeń przyszłych pewności nie ma.

Uzgodnienie pomiędzy stawką podatkową 19% a stawką efektywną wynikającą ze sprawozdania z całkowitych dochodów:

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)
Zysk brutto skonsolidowany	29 204
Stawka podatkowa	19%
Podatek dochodowy wg stawki	5 548
Aktywa z tytułu strat podatkowych z lat poprzednich utworzone w roku 2015	48
Różnice trwałe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-79
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5 517
Stawka efektywna	18,9%

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Wyszczególnienie	2018 (od 01.01.18 do 31.12.18)	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Zysk netto/dochód netto	23 687	25 330
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,42	2,58
- z działalności kontynuowanej	-	2,58
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	23 687	25 330
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,42	2,58
- z działalności kontynuowanej	2,42	2,58
- z działalności zaniechanej	-	-

13. Segmenty operacyjne

Zarząd jednostki dominującej rozpoznawał do roku 2014 następujące segmenty:

- opakowania kartonowe (produkcja opakowań kartonowych z tektury litej),
- etykiety i ulotki papierowe oraz usługa druku opakowań.

Po objęciu kontroli nad spółką POSBAU S.A. oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. w roku 2015, Zarząd jako organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych, wyodrębnił w działalności Grupy dwa segmenty operacyjne

- opakowania kartonowe i etykiety
- pozostałe, na które składają się:
 - budownictwo
 - hotelarstwo
 - najem pomieszczeń użytkowych

Z podziałem na wyżej wskazane segmenty wiąże się przypisywanie ryzyka dla poszczególnych typów działalności oraz możliwości antycypowania niekorzystnych zjawisk w poszczególnych segmentach poprzez aktywne zarządzanie polegające na alokacji zasobów oraz monitorowaniu wyników działalności

13.1. Raport – pozycje bilansowe w segmentach bez korekt konsolidacyjnych dokonanych pomiędzy segmentami

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety	Pozostałe
	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2018
Aktywa trwałe	155 687	17 475
Środki trwałe	152 208	17 293
Wartości niematerialne	1 790	-
Inwestycje długoterminowe	-	-
Pozostałe aktywa	-	-
Aktywa z tyt. OPD	1 689	182
Aktywa obrotowe	150 363	2 232
Zapasy	48 199	16
Należności	76 307	257
Aktywa finansowe	11 921	-
Inwestycje krótkoterminowe	13 711	1 950

Pozostałe aktywa	225	9
Aktywa nieprzypisane	-	-
Aktywa razem	306 050	19 707
Kapitał własny	264 531	14 123
Kapitał podstawowy	9 808	524
Kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe	231 279	13 355
Zysk z lat ubiegłych	-	-
Zysk netto	23 444	244
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	41 519	5 584
Zobowiązania długoterminowe	17 044	3 654
Zobowiązania krótkoterminowe	24 475	1 930
Pasywa nieprzypisane	-	-
Pasywa razem	306 050	19 707

13.2. Raport – przychody i koszty wg segmentów bez korekt konsolidacyjnych

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety stan na dzień 31.12.2017	Pozostałe segmenty		
		Budownictwo stan na dzień 31.12.2017	Hotelarstwo stan na dzień 31.12.2017	Najem stan na dzień 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży	218 062	-	1 713	2 484
Koszty działalności operacyjnej	192 322	-	1 955	2 253
Zysk (strata) ze sprzedaży	25 740	-	-242	231
Pozostałe przychody operacyjne	4 783	144	89	199
Pozostałe koszty operacyjne	1 794	10	6	79
Przychody finansowe	699	-	2	3
Koszty finansowe	339	-	107	108
Zysk brutto	29 089	134	-264	246
Podatek dochodowy	5 645			-128
Zysk (strata) netto	23 444			244

13.3 Informacje dotyczące głównych klientów.

W Grupie występują klienci, do których sprzedaż stanowiła indywidualnie co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy w 2018 roku. Poniższa tabela prezentuje takich klientów, którzy są klientami w segmencie opakowania kartonowe i etykiety:

Udział % sprzedaży do klienta w kapitale własnym Grupy	Nazwa klienta
Pow. 30%	Brak
20,01% - 30,00%	- Grupa Gillette ¹
10,00% - 20,00%	- Grupa McDonalds ²

Nie występują powiązania pomiędzy Grupą a powyższymi klientami.

14. Działalność zaniechana

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

15.1. Specyfikacja rzeczowych aktywów trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe	169 502	151 722
Środki trwałe	148 994	146 964
- grunty	19 258	19 204
- budynki i budowle	43 315	44 738
- urządzenia techniczne i maszyny	84 734	80 994
- środki transportu	1 249	1 509
- inne środki trwałe	438	519
Środki trwałe w budowie	20 508	4 758

¹ Grupa odbiorców Emitenta powiązana wybraną marką produktów oferowanych przez odbiorców. Grupa składa się z: SONOCO POLAND Packaging Services Sp. z o.o., Procter and Gamble Distribution Company LLC, Procter and Gamble International Operations S.A., P&G CJSC Petersburg Products International ZAO, Procter and Gamble Distribution Company LLC, Procter and Gamble Distribution Company LLC

² Grupa odbiorców Emitenta powiązana wybraną marką produktów oferowanych przez odbiorców. Grupa składa się z: HAVI Logistics Sp.z o.o., Sc Havi Logistics Srl, HAVI Logistics d.o.o., HAVI Logistics s.r.o., Premier Restaurants Latvia,SIA, LLC Rulog, Havi Logistics s.r.o., HAVI Logistics Kft., Havi Logistics EOOD, T&K Restaurants Ltd., Premier Capital Hellas S.A., HAVI Global Solutions, HAVI Global Solutions, Havi Logistics doo, McDonald's Azerbaijan LLC, USPOT Ltd., HAVI Logistics GmbH, Foreign Unitary Enterprise KSB Victory Restaurants, IM FOOD PLANET RESTAURANTS SRL, HAVI Global Solutions

15.2. Zmiany wartości środków trwałych

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2017	75 254	134 852	3 334	2 716	216 156
Zwiększenia (z tytułu)	114	13 885	545	174	14 718
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	114	13 885	545	174	14 718
Zmniejszenia (z tytułu)	112	496	477	-	1 085
- sprzedaży	-	496	477	-	973
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	112	-	-	-	112
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2017	75 256	148 241	3 402	2 890	229 789
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2017	10 206	57 145	1 785	2 148	71 284
Korekta prezentacyjna – rabat	-	169	-	-	169
- amortyzacja za 2017 rok	1 142	10 429	371	223	12 165
- wyksięgowanie amortyzacji za 2017 z tytułu sprzedaży i likwidacji	34	496	263	-	793
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2017	11 314	67 247	1 893	2 371	82 825
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2018	75 256	148 241	3 402	2 890	229 789
Zwiększenia (z tytułu)	-	13 160	369	133	-
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	-	13 160	369	133	13 662
Zmniejszenia (z tytułu)	-	14	598	-	612
- sprzedaży	-	14	598	-	612
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	-	-	-	-

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018	75 256	161 387	3 173	3 023	242 839
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2018	11 314	67 247	1 893	2 371	82 825
- korekta prezentacyjna (rabat)	-	-	-	-	-
- amortyzacja za 2018 rok	1 369	9 420	413	214	11 416
- wyksięgowanie amortyzacji za 2018 z tytułu sprzedaży i likwidacji	-	14	382	-	396
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2018	12 683	76 653	1 924	2 585	93 845
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2017	63 942	80 994	1 509	519	146 964
Na dzień 31 grudnia 2018	62 573	84 734	1 249	438	148 994

15.3. Struktura własności środków trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Własne	148 533	146 314
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej, w tym umowy leasingu,	461	650
Razem	148 994	146 964

15.4. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie.

Wyszczególnienie zobowiązań	Forma zabezpieczenia	wartość zabezpieczenia na dzień	
		31.12.2018	31.12.2017
Hala druku	Hipoteka	5 200	5 200
Budynek magazynu	Hipoteka	6 821	6 821
Biurowiec	Hipoteka	9 134	9 134
Biurowiec - POSBAU	Hipoteka	10 950	10 950
Maszyny poligraficzne	Zastaw rejestrowy	13 563	-

15.5. Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przesłanki w Grupie do dokonania odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości posiadanych aktywów trwałych.

15.6. Środki trwale w leasingu

Na dzień bilansowy Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których użytkuje środki transportowe.

L.p.	Nr	Nazwa środka	Numer ewidencyjny	Wartość brutto 31.12.2018	Umorzenie 31-12-2018	Wartość netto na 31.12.2018
1	1426	Samochód BMW	34/2016	333	167	166
2	1497	Samochód BMW	34/2017	357	125	232
3	1321	Samochód BMW	29/2015	126	94	32
4	1320	Samochód BMW	28/2015	126	94	32
		razem		942	480	462

15.7. Koszty finansowania zewnętrznego

W wartości środków trwałych w budowie Grupa kapitałowa skapitalizowała różnice kursowe o wartości 70 tys. zł.

16. Wartości niematerialne**16.1. Zmiana wartości pozycji wartości niematerialnych**

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2017	1 930	3 082	-	1 386	6 398
Zwiększenia (z tytułu)	-	137	-	-	137
- zakupy	-	137	-	-	137
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-
- likwidacja/prace zakończone	-	-	-	-	-
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2017	1 930	3 219	-	1 386	6 535
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2017	843	2 952	-	587	4 382
Amortyzacja za okres (z tytułu)	38	149	-	278	465
- amortyzacja za 2017 rok	38	149	-	278	465
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2017	881	3 101	-	865	4 847
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2018	1 930	3 219	-	1 386	6 535
Zwiększenia (z tytułu)	-	524	-	-	524

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
- zakupy	-	524	-	-	524
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-
- likwidacja/prace zakończone	-	-	-	-	-
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2018	1 930	3 743	-	1 386	7 059
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2018	881	3 101	-	865	4 847
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2018rok	38	198	-	185	421
- likwidacje	-	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2018	919	3 299	-	1 050	5 268
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2017	1 049	118	-	521	1 688
Na dzień 31 grudnia 2018	1 011	444	-	336	1 791

Najistotniejszą pozycję stanowi znak towarowy oraz koszty zakończonych pozytywnym efektem prac rozwojowych. Zarząd Jednostki dominującej przeprowadził analizę uzyskiwanych z zakończonych prac rozwojowych korzyści ekonomicznych i nie stwierdził zagrożenia braku korzyści z wykazanych w tabeli powyżej prac rozwojowych.

16.2. Struktura własnościowa wartości niematerialnych

Struktura własnościowa	31.12.2018	31.12.2017
Wartości niematerialne własne	1 791	1 688
Wartości niematerialne używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej podobnej	-	-
Wartości niematerialne razem	1 791	1 688

16.3. Wartości niematerialne oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

16.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialne z tytułu utraty wartości.

16.5. Koszty prac rozwojowych

W 2018 roku Emitent ponosił koszty prac badawczych, które ujęto bezpośrednio w wynik finansowy.

17. Specyfikacja zapasów

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2016
Materiały	15 134	13 488
Produkcja w toku	3 698	2 966
Wyroby gotowe	29 088	20 770
Towary	144	-
Zapasy ogółem	48 064	37 224

17.1. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Grupa ma utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów w kwocie 362 tys. zł, a w roku 2018 zmniejszono odpisy o 118 tys. zł. Wartość tych odpisów dotyczy segmentu „Opakowań kartonowych”.

17.2. Zapasy oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Zapasy nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności**18.1. Specyfikacja należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	55 409	55 400
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	185	137
Pozostałe należności	21 156	1 938
-w tym zaliczki inwestycyjne	20 067	843
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-
Należności ogółem, z tego	76 565	57 338
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	76 565	57 338

18.2. Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Bieżące	50 376	43 503
Przeterminowane	5 218	12 034
- od 1 do 30 dni	3 726	10 445
- od 31 do 60 dni	219	866
- od 61 do 90 dni	126	77
- od 91 do 180 dni	777	434
- Powyżej 180 dni	370	212
Należności z tytułu dostaw i usług, brutto	55 594	55 537
Odpisy aktualizujące wartość należności	185	137
Należności z tytułu dostaw i usług, netto	55 409	55 400

18.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Stan na początek okresu	137	78
Zwiększenia (z tytułu)	48	61
- odpisy aktualizujące należności główne	48	61
- odpisy aktualizujące odniesione w koszty finansowe	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	-	2
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	-	2
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	-	-
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu, razem	185	137

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczą segmentu „Opakowań kartonowych” w kwocie 50 tys. zł oraz segmentu „Pozostałego” w kwocie 135 tys. zł.

18.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych netto

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Należności w walucie polskiej	41 971	42 333
Należności w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	13 438	13 204
- EURO	3 125	3 117
- w przeliczeniu na zł	13 438	13 000
- USD	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-
- CZK	-	70
- w przeliczeniu na zł	-	11
- GBP	-	41
- w przeliczeniu na zł	-	193
Razem	55 409	55 537

19. Aktywa finansowe**19.1. Specyfikacja aktywów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Instrumenty finansowe zabezpieczające	-	-
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 970	30 843
- obligacje korporacyjne ,lokaty	5 970	30 841
- pożyczki	-	2
Razem	5 970	30 843

- obligacje korporacyjne, lokaty:

Wyszczególnienie	Data zakupu	Data wykupu	Wartość	Rentowność
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	21-11-2018	22-02-2019	5 970	1,97%
Razem			5 970	

20. Środki pieniężne

20.1. Specyfikacja środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	15 660	27 803
Inne środki pieniężne	-	-
Razem	15 660	27 803

20.2. Struktura walutowa środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w walucie polskiej	14 822	27 078
Środki pieniężne w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	838	725
- EUR	175	10
- w przeliczeniu na zł	752	41
- USD	5	-
- w przeliczeniu na zł	19	-
- CHF	4	28
- w przeliczeniu na zł	18	99
- CZK	-	1 465
- w przeliczeniu na zł	-	239
- RUB	29	29
w przeliczeniu na zł -	2	2
-GBP	10	73
-w przeliczeniu na zł	47	344
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	15 660	27 803

21. Pozostałe aktywa

21.1. Specyfikacja pozostałych aktywów

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Ubezpieczenia majątkowe	20	18
Prenumeraty	8	10
Abonamenty	92	87
Licencje	80	67
Inne	34	25
Razem	234	207

22. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiły aktywa trwałe zakwalifikowane do grupy „przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5.

23. Kapitał własny**23.1. Specyfikacja kapitału własnego**

* pozostałe akcje spółki Posbau S.A. są w posiadaniu osób fizycznych.

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		
Kapitał (Fundusz) podstawowy	9 808	9 808
Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
Kapitał (Fundusz) zapasowy	231 272	215 787
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	2 544	2 348
Zysk (strata) z lat ubiegłych	4 564	4 564
Zysk (strata) netto	23 673	25 292
Udział niekontrolujący*	715	931
Razem kapitał własny	272 576	258 730

Struktura kapitału zakładowego	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Liczba akcji tys. sztuk	9 808	9 808
Wartość nominalna akcji (PLN / akcję)	1	1
Kapitał podstawowy	9 808	9 808

23.2. Zmiany kapitału podstawowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Kapitał podstawowy na początek okresu	9 808	9 808
Zwiększenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
- emisja akcji	-	-
- podwyższenie kapitału podstawowego z tytułu zamiany obligacji na akcje	-	-
Zmniejszenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
Kapitał podstawowy na koniec okresu	9 808	9 808

Kapitał podstawowy został w pełni opłacony. Akcje te nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

23.3. Zysk zatrzymany, dywidendy i kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Stan na początek okresu	215 787	195 618
Podział zysków zatrzymanych	25 292	26 348
Wypłata dywidendy	-9 807	-6 179
Korekta	-	-
Stan na koniec okresu	231 272	215 787

24. Kredyty i pożyczki otrzymane**24.1. Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Kredyty i pożyczki długoterminowe	4 695	7 094
- kredyty	4 695	7 094
- pożyczki	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	1 520	1 828
- kredyty	1 520	1 828
- pożyczki	-	-
Razem	6 215	8 922

24.2. Kredyty i pożyczki do spłaty po dniu bilansowym

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Do jednego roku	1 520	1 890
Powyżej 1 roku do 3 lat	1 930	2 868
Powyżej 3 lat do 5 lat	1 605	1 934
Powyżej 5 lat	1 160	2 230
Razem	6 215	8 922

24.3. Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
W walucie polskiej	2 653	4 595
W walucie obcej, w tym:	3 562	4 327
- EUR	-	-
- USD	-	-
- CHF	3 562	4 327
Razem	6 215	8 922

24.4. Na jistotniejsze umowy kredytowe w Grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy budynku biurowego
- waluta (w tys.) CHF	2 220
Kwota do spłaty na 31-12-2018	
- waluta (w tys.)	739
- zł (w tys.)	2 820
Termin spłaty	31-12-2023
Warunki umowy	LIBOR 1M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 2 220 tys. CHF na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37)hipoteka kaucyjna do kwoty 666 tys. CHF na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w, poręczenie
Bank PKO BP SA	Finansowanie nakładów netto związanych z rozbudową hali produkcyjnej
- waluta (w tys.) zł	4 000
Kwota do spłaty na 31-12-2018	
- waluta (w tys.) zł	243
Termin spłaty	20-07-2019
Warunki umowy	Wibor 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła łączna w kwocie 3 900 tys. zł na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37) hipoteka kaucyjna do kwoty 1 170 tys. zł na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w .
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy hali magazynowej i produkcyjnej oraz zakup regałów wysokiego składowania i dwóch wózków wysokiego składowania
- waluta (w tys.) CHF	1 627
Kwota do spłaty na 31-12-2018	
- waluta (w tys.)	193
- zł (w tys.)	742
Termin spłaty	28-09-2020
Warunki umowy	LIBOR 3 M powiększony o marżę

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 1 627 tys. CHF na nieruchomości , hipoteka kaucyjna do kwoty 528 tys. CHF na tej nieruchomości, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości, regałów wysokiego składowania oraz dwóch wózków widłowych wysokiego składowania do kwoty nie mniejszej niż 4 000 tys. zł, poręczenie
M BANK	Finansowanie nakładów na zakup budynku
- waluta (w tys.) PLN	3 600
Kwota do spłaty na 31-12-2018	2 600
Termin spłaty	15.10.2028
Warunki umowy	WIBOR 3M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Hipoteka na nieruchomości zapisanej w KW PO1P/00292193/6, zastaw rejestrowy na udziałach
BGŻ BNP Paribas	Refinansowanie wydatków inwestycyjnych
- waluta (w tys.) PLN	10 000
- kwota kredytu uruchomiona w 2018 roku	50
Kwota do spłaty na 31-12-2018	50
Termin spłaty	31.12.2024
Warunki umowy	WIBOR 1M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Zastaw na maszynie sklejącej.
Santander Bank Polska	Kredyt w rachunku bieżącym
- waluta (w tys.) PLN	10 000
Kwota do spłaty na 31-12-2018	0
Termin spłaty	31.12.2019
Warunki umowy	WIBOR 1M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Brak

25. Inne zobowiązania finansowe

W ramach innych zobowiązań finansowych Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu zawartych umów leasingowych, które dla potrzeb prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

25.1. Specyfikacja zobowiązania z tytułu leasingu

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Długoterminowe	-	130
Krótkoterminowe	148	213
Zobowiązania z tytułu leasingu, razem	148	343

25.2. Zobowiązania z tytułu leasingu o okresie zapadalności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Do 1 roku	148	213
Powyżej 1 roku do 5 lat	-	130
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	148	343

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania**26.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14 716	16 964
-w tym zobowiązanie z tyt. zakupów inwestycyjnych	1 495	1 648
Pozostałe zobowiązania	7 517	5 094
- z tytułu wynagrodzeń	1 923	1 709
- z tytułu podatku dochodowego	873	294
- z tytułu pozostałych podatków i innych świadczeń	4 103	3 033
- pozostałe zobowiązania	618	58
Zobowiązania ogółem, z tego	22 233	22 059
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	22 233	22 058

26.2. Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Bieżące	12 149	15 351
Przeterminowane	2 567	1 613
- od 1 do 30 dni	2 158	1 254
- od 31 do 60 dni	212	4
- od 61 do 90 dni	-	14
- od 91 do 180 dni	109	293
- powyżej 180 dni	88	48
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	14 716	16 964

26.3. Struktura walutowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	10 118	11 190
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	4 598	5 774
- EUR	1 036	1 375
- w przeliczeniu na zł	4 455	5 690
- CZK	--	8
- w przeliczeniu na zł		2
- USD	38	23
- w przeliczeniu na zł	143	82
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	14 716	16 964

Rezerwy**26.4. Specyfikacja rezerw**

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	Razem
Stan rezerw na 01.01.2017 roku	274	2 862	11 810	15 128
- rezerwy krótkoterminowe	-	3 067	-	3 067
- rezerwy długoterminowe	274	-	11 787	12 061
Stan rezerwy na 31.12.2017 roku	230	2 813	13 230	16 273
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 813	-	2 813
- rezerwy długoterminowe	230	-	13 230	13 460
Stan rezerwy na 31.12.2018 roku	199	2 608	13 756	16 563
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 608	-	2 608
- rezerwy długoterminowe	199	-	13 756	13 955

Na dzień 31.12.2018 na pozostałe rezerwy składają się zakładane premie roczne dla członków Zarządu.

27. Przychody przyszłych okresów - dotacje**27.1. Specyfikacja przychodów przyszłych okresów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Długoterminowe	1 943	1 937
Dotacje ZFRON	-	-
Dotacje UE	1 943	1 937
Krótkoterminowe	-	362
Dotacje ZFRON	-	353
Dotacje UE	-	9
Należności	-	-
Razem	1 943	2 299

Na przychody przyszłych okresów składają się przede wszystkim otrzymane dotacje na dofinansowanie zakupu środków trwałych ze środków unijnych.

Otrzymane dotacje rozliczane i ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w ramach pozostałych przychodów operacyjnych przez okres amortyzacji środków trwałych, których dotyczy poszczególne dotacja.

W poprzednich latach Jednostka dominująca otrzymała 5 848 tys. zł dotacji unijnej, która jeszcze jest rozliczana poprzez sprawozdanie z zysków i strat, z czego rozliczyła w wynik finansowy w sumie 3 905 tys. zł. Okres trwałości tych dotacji zakończył się w roku 2015.

28. Instrumenty finansowe

28.1. Kategorie instrumentów finansowych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Aktywa finansowe	98 195	115 984
Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	98 195	115 984
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Aktywa finansowe	5 970	30 843
Należności z tytułu dostaw i usług	55 409	55 400
Pozostałe należności	21 156	1 938
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15 660	27 803
Zobowiązania finansowe	28 597	31 323
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	28 597	31 323
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	4 695	7 094
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22 234	22 058
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	1 520	1 828
Pozostałe zobowiązania finansowe	148	343

28.2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy jednostki dominującej dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Zadłużenie	28 597	31 323
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*	21 630	58 644
Zadłużenie netto	6 967	-
Kapitał własny	272 576	258 730
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	2,55%	-

* W 2018 roku pozycja ta obejmuje ekwiwalent w postaci zakupionych obligacji w kwocie 5 970 tys. zł

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

28.3. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą kredyty bankowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa Emitenta jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR i LIBOR. W związku z tym Grupa BSC narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy zamierzają korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Tym nie mniej mogą zdarzyć się problemy z pojedynczymi klientami. Jednak ich udział w sprzedaży jest na tyle nieistotny, że nie spowoduje to problemów płynnościowych Emitenta. Może mieć wpływ jedynie na wynik finansowy okresu.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu.

Ryzyko walutowe

Kurs walut wpływa na działalność Grupy w dwojaki sposób. Z jednej strony wysoki kurs złotego w stosunku do kursu euro pozwala na tańszy zakup kartonu w zagranicznych papierniach, z drugiej strony wpływa negatywnie na przychody Grupy. Sprzedaż opakowań na rynkach zagranicznych wynosi obecnie ok. 16% (głównie w walucie EUR), warto jednak zwrócić uwagę na to, iż część cen opakowań sprzedawanych na rynku polskim jest ustalana w euro oraz sprzedawana w EUR.

W walucie EUR Emitent operacyjnie praktycznie równoważy wpływy i wydatki. Natomiast zakupy inwestycyjne są w większości w walucie EUR. Dodatkowo Emitent zaciągnął kredyty hipoteczne w walucie CHF, w związku z czym w pozycji finansowej, jest narażony na ryzyko osłabienia złotówki względem franka szwajcarskiego.

Zarząd Emitenta wykorzystuje instrumenty rynku terminowego celem zabezpieczenia kursu walutowego.

Analiza wrażliwości.

Wpływ zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych na wynik Grupy przedstawia poniższa analiza wrażliwości:

- Ryzyko stopy procentowej

31.12.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
		+ 1 %	- 1 %
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	15 660	157	(157)
Pozostałe aktywa finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Aktywa finansowe o stałym oprocentowaniu	5 970	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		157	(157)
Podatek 19%		(30)	30
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		127	(127)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki	(6 215)	(62)	62
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(148)	(1)	1
Pozostałe zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Zobowiązania finansowe o stałym oprocentowaniu	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(64)	64
Podatek 19%		12	(12)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(52)	52
Razem	15 267	75	(75)

- Ryzyko walutowe

31.12.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPŁYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
			+5%	-5%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne	15 660	838	42	(42)
Należności z tytułu dostaw i usług	55 409	13 438	672	(672)
Pozostałe aktywa finansowe	5 970	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			714	(714)
Podatek 19%			(136)	136
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			578	(578)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(6 215)	(3 562)	(178)	178
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(148)	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(14 716)	(4 598)	(230)	230
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(408)	408
Podatek 19%			78	(78)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(330)	330
Razem	55 960	6 116	248	(248)

29. Płatności realizowane w formie akcji

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły w Grupie płatności w formie akcji w rozumieniu MSSF 2.

30. Jednostki zależne

W 2006 roku Emitent nabył 100% udziałów spółki BSC Pharmacenter Sp. z o.o. (dawniej BSC Etykiety Sp. z o.o.) za cenę 559 tys. zł. Wartość nabytych aktywów netto spółki na dzień nabycia wyniosła 787 tys. zł. Powstała nadwyżka pomiędzy wartością godziwą aktywów netto, a kosztem nabycia w kwocie 231 tys. zł zgodnie z MSSF 3 została ujęta jako przychód okresu, w którym powstała.

W dniu 22 marca 2012 roku Zgromadzenie Wspólników zdecydowało o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 4 500 tys. zł, tj. z kwoty 500 tys. zł do kwoty 5 000 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało dokonane poprzez utworzenie 45 000 udziałów zwykłych o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Wszystkie nowopowstałe udziały zostały objęte przez jedynego Wspólnika, BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A., który wniósł na ich pokrycie wkład pieniężny w kwocie 4 950 tys. zł.

W maju 2015 roku Emitent nabył 2.749 akcji POSBAU S.A., stanowiących 55,07% kapitału zakładowego tej spółki i objął kontrolę nad Grupą POSBAU obejmującą jednostką dominującą POSBAU S.A. oraz jej jednostkę zależną POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. Do dnia 31.12.2018 Jednostka dominująca nabyła kolejne akcje, osiągając 94,15 % kapitału zakładowego POSBAU S.A.

31. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostka bezpośrednio dominująca Grupę jest BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostką zależną zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notcie. Szczegółowe informacje o transakcjach podlegających wyłączeniu oraz o pozostałych transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej

31.1. Transakcje powiązane w 2017 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2017 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2017 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2017 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	290	-	34
Colorpack	Towar	1 036	2	26	-
Leunisman	materiał / towar	85	186	-	105
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	47	-	18	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	-	760	-	658

31.2. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2017 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2017 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2017 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2017 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o	materiały/wyroby	6 461	24 420	379	3 598
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	199	4 193	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 649	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi najem pracowników	-	6 190	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Środki trwale	83			

Posbau S.A.	pożyczka	150	-	803	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	-	44	-	-

31.3. Transakcje powiązane w 2018 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2018 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2018 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2018 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Colorpack	Towar	5 402	-	269	-
Leunisman	materiał / towar	52	836	0	470
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	7	-	7	-
Limmatdruck	Towary/wyroby	94	-	94	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	-	761	-	723

31.4. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2018 roku

32. Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2018 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2018 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2018 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby/towary	8 865	26 204	-	2 779
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	69	4 649	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 521	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne usługi najem pracowników, transport magazynowanie	159	1 639	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Środki trwale	-	-	-	-
Posbau S.A.	Zakup nieruchomości	-	3 484	-	-
Posbau S.A.	pożyczka	-	-	-	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	14	86	14	1

Transakcje z podmiotami powiązanymi zostały wykazane w kwotach brutto.

33. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	W tys. PLN	2018	2017
1	J. SCHWARK członek Zarządu	347	342
2	A. CZYSZ członek Zarządu	312	310
3	A. BARANOWSKI członek Zarządu	299	299
4	A. BOROWIŃSKI członek Rady Nadzorczej	100	264
5	M.Mehring członek Rady Nadzorczej	16	8
6	S. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	16	8
7	J. Wesolek członek Rady Nadzorczej	16	4
8	F. Ohle członek Rady Nadzorczej	16	8
9	H.CH. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	16	8
10	K. Kaczmarczyk członek Rady Nadzorczej	16	10
11	Zarząd GK POSBAU (informacja pobrana z SF Spółki)	87	88
12	Rada Nadzorcza POSBAU S.A.	49	49

Jednocześnie każdy z członków Zarządu zrealizował Umowę Pochodnego instrumentu finansowego, której realizacja była powiązana z osiągniętym zyskiem netto Grupy:

Wyszczególnienie	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2018 roku w tys. zł	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2017 roku w tys. zł
J. SCHWARK członek Zarządu	506	526
A. CZYSZ członek Zarządu	506	526
A. BARANOWSKI członek Zarządu	506	526
Razem	1 518	1 578

34. Wynagrodzenia podmiotu badającego sprawozdania finansowe.

Koszty wynagrodzeń dla podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Od 01.01.2018 do 31.12.2018	Od 01.01.2017 do 31.12.2017
-obowiązkowe badanie/przeгляд sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego	85	77
-pozostałe usługi poświadczające i usługi doradcze	-	-
Razem	85	77

35. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2017
Pracownicy fizyczni	333	314
Kadra inżynierska	65	59
Administracja	67	62
Zarząd i najwyższe kierownictwo	5	5
Razem	470	440

36. Połączenie jednostek gospodarczych

Na dzień 31.12.2018 roku BSC Drukarnia Opakowań S.A. zwiększyła swój udział w kapitale zakładowym GK Posbau do poziomu 94,15%. Zwiększenie udziału w aktywach netto zgodnie z MSSF 10 rozliczono bezpośrednio w kapitale własnym.

37. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły takie zdarzenia.

38. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostały zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej dnia 18.03.2019r

Janusz Schwark

Prezes Zarządu

Arkadiusz Czysz

Wiceprezes Zarządu

Andrzej Baranowski

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 18.03.2019 roku

Niniejszy raport zawiera 54strony.